

ئازادکردن بە كەفالهت، دوودیمەنی لیكچوو لە دوو میژووی جیاوازا!

عبدالله مهحمود

abdulla.mahmud@gmail.com

بە تۆمەتی بەشداری لە خۆپیشاندا، پوژی 16/3/2006 هەڵبەجە ئەو 8 کەسە کە لە زیندانهکانی ئاسایشی یهکییتی نیشتمانیدا مابونەو، هەریهکەیان بە کەفالهت 250 ملیۆن دینار کە دەکاتە 20 هەزار دۆلار ئازادکران.

ئیمەش سالی 1982 بە تۆمەتی بەشداری لە خۆپیشاندا یادی بۆمباربارانی 1974 قەلادزی، لە لایەن ئاسایش بەعسەو دەسگیرکراين و پاشان بە بری 50 هەزار دینار ئازادکراين، بەلام ئیمە هیندە لە زیندانا نەهیلراينەو.

دوای بۆمباربارانی شاری قەلادزی لە لایەن پوژی دیندە بەعسەو لە سالی 1974، هەموو سالیکی خەلکی قەلادزی لەسالیادی ئەم دیندایهتیە بەعسا، و هاوکات بۆ پوژنان لە گیانی سەدان کەس کە لە ئاکامی ئەم بۆمباراندا بوونە قوربانی، بە شیوازی جوړاوجوړ ئەم یاده دەکرایه، هەموو سالیکی پوژی بەعس ئامادەکاری لەخوی نیشاندا بۆ بەرگرتن بەهەر جموجوێکی خەلکی لەخوین هەلکیشراوی ئەمشارە. بەلام سال بەسال یادی ئەم کارەساتە تیکەلی دەیان کارەساتی تری دەستی بەعس دەبوو، بۆیە سەرئەنجام لەسالی 1982 سەرباری ئامادەباشی بەعس و میلیتاریزهکردنی شارو گۆرستانی گیانبەختکردوان، یادی کارەساتی 1974 بە خۆپیشاندا یادی فراوانی جەماوەری و بەدروشمی " نەتۆپ نەتەیارە نایترسینی ئەم شارە"، لەسەر گۆکی قوربانیانەو دەستی پیکرد، بەلام زۆر زوو لە لایەن هیزی تایبەتی سوپا و دەزگای ئاسایشی بەعسەو، خۆپیشاندا کەوتنە بەردەم تەقەو داپلۆسین سەرئەنجام لەو ریگایه وە بۆلەو بە خۆپیشاندا کراو "سەو بەر مەحمود و دایکە ئامینە" گیانیان لەدەستدا و ژمارهیکیش لەوانە عومەری خدر نوره دینی و عوسمان عبدالله و چەند کەسیکی تر بریندار بوون، و نزیکە 49 کەسیکی دەسگیرکران، لەناو دەسگیرکراوەکاندا من و 8 کەسی تر لەوانە "ماموستا خدر بەرپۆهەری ناوهندی و ئامادەیی قەلادزی ی ئەوکاتە، لەتیف عبدالله صالح، دلشادی مام تەها، سەلیم.... چەند کەسی تر کە بەداخو و ناوەکانیانم لە بیرنەما، پاپیچی دەزگای ئەمن کراين و ئەوانی تریش لە قوتابخانەیه کدا زیندانی کران، ئەمشەو بۆ بهیانی پوژیم لەترسی تەنینه و خۆپیشاندا کە ئیمە هەریهک بە کەفالهت 50 هەزار دینار ئازاد کرد.

3/16 ئەمسالیکی خەلکی هەڵبەجە، وەکو سالانی پوژوو بەمەبەستی یادکردنەو هەڵبەجە، بەلام بەشیوازی نوێ و بە وەرپوختنی خۆپیشاندا و هیئەگۆپی خواستەکانیان و یستیان پوژ لە قوربانیانی بە غازخنیئراوی خوێان بکەنەو و یادهوری نازیزانیان لەدەستی دەسەلات دەرپهینن و خوێان بەجوړی دەیانەو پوژ لە نازیزانیان بگرن، بۆ ئەم مەبەستە بە ئاشکراو بە ئاگاداری هەموو خەلکی کورستان نەخشەیی خۆپیشاندا و خواستەکانی خوێانیان پراگەیاندا، ئەو بوو لە 3/16 خۆپیشاندا و پوخت، و خواستەکانی خوێان بەرزکردەو، و پوژەشیان گرت لەو هەو وەکو سالانی رابردو بەرپرسیانی سەر

بەدەسەلات لەگەڵ وەفدى وولاتەكان بېن و لەبەردەم مۆنۆمېنتى ھەلەبجەدا، لەناو تونىلى خەم و بېدەنگىدا فيستيفال وەرپېخەن و پەيام و وادەى پەنگاورەنگ بەدەن و فرمىسكى خەلكى ھەلەبجە بگەنە دەستمايەى ھەلۆشىنى داھات و پىكەوھ نانى سەرۆت و چەند سەد مەتر ئەولای مۆنۆمېنتەكەش بشارنەو، كە خەلك لە چ ژيانىكى دۆزەخاوى و بىخزمەتيدا ژياندەكەن، بەلى خەلك خۆپيشاندانىان كرد، و دەسەلاتيش لەناو حەرەمى پىرۆزى مۆنۆمېنتى ھەلەبجەو بە گوللە و داپلۆسىن وەلامى خۆپيشاندەران و خواستەكانيانان دايەوھو كە لە ئاكامدا كەسىك گيانى لەدەستداو زياتر لە 10 كەس برىندار بوون و زياتر لە 60 كەسىك دەسگىر كران و پاشان فەزای عەسكەرتارى و رەشبگىرى دەستى پىكرد، كە بەناچار بەدەيان كەسى تريش ناچار بەخۆشاردەنەوھكران يان ھەلەبجەيان جىھىشت و ئاوارە بوون.

بەلى دواى ئەوھى لە ژىر گوشارىكى زۆردا ژمارەيەك لە گىراوھكان ئازاد كران، ژمارەيەكيان لە زىنداندا ھىلرەنەوھو برىار بوو ئەوانەى كە گوايە دەستيان بووھ لە سوتاندنى مۆنۆمېنتەكەدا لە سىدارە بدرىن و حوكمى ئىعدام بەسەرياندا جى بەجىبكرىت، پاش لوتف و مەرحەمەتى دەسەلات بەخەلك و ھەولى دلسۆزان ئەو 8 كەسەى كە مابوونەوھ لە زىندان بە كەفالت ئازادكران و بۆھريەكەيان 20 ھەزاردۆلار دانرا.

چ ئىمە كە لە 1982 بە كەفالت ئازادكران و چ ئەوانەى ئىستا ئازادكران بەكەفالت، دوودىمەنى لىكچوون لەدوو مېژووى ديارىكرامى دوو دەسەلاتدا، دىمەنى دەسەلاتى بەعس لە لايەك و دىمەنى دەسەلاتى كوردى لەلایەكى ترەو، ھەردوولا بۆ بەرگرتن بەخۆپيشاندان و وەلامدانەوھ بەخواستەكانى خەلك، زەبروزەنگ و كوشتار و زىندانى كردن، پاشانىش ئازادكرنى گىراوھكان بە كەفالتە، دەى خەلكى ئىنسان دۆست و پىشكەوتنخواز ئىوھ بلىن، ئەم دوو دەسەلاتە لە ناوھرۆكدا جياوازيان چى يە؟ ئەم دوو دەسەلاتە يەككىيان چارەنوسى بەكردەوھ دەرکەوت، چارەنوسى ئەم دەسەلاتەش كەكۆپى دەسەلاتى بەعس دەكات و رەفتارى ئەو بەدەستەوھدەگرىت لەبەرامبەر داخوازی و نارەزايەتى و خۆپيشاندانى خەلكى ، باشتەر ناىت لەھى بەعس، خەلكىش سەركوت و زىندان و بىمافى ناوىت، دزى و تالانى تاسەر پى قبول ناكرىت، ئەمە خەلەف و كازمەكان بىكەن يان نەوزادو ئازادەكان، بەجلى كوردیەوھ بىت يان جلى مفاویرى، بەكوردى قسە بگەن يان بە عەرەبى و...تاد. مېژوو ئىنسانەكان دەيخولقېنن، ئايندە مېژوویەكى نەنوسراوھ، بەلام مېژوو زنجیرەيەك پوداويشە، پوداوو كارەساتەكانى " ھەلەبجەو قەلادزى" بەشىكەن لە مېژووى ھاوچەرخ، كە قابىلى لەبىرچونەوھ نین. ئەم فايلى بە كەفالت ئازادكرنەش فايلى شكستخواردوى بەعس و شىخەكانى سەودیەو ئىرانى كۆنەپەرستى ئىسلامى يە، دادى ھىچ دەسەلاتىك نادات و ھىچ نارەزايەتى و تىكۆشانىكىشى پى بەرەست ناكرىت.